

Motion till riksdagen

1988/89:So520

av Hans Göran Franck m.fl. (s)

Rättsläkarväsendet

Vid rättsläkarstationerna bedrivs en rättsmedicinsk verksamhet vilken hittills, trots liten medelstilldelning och hot om indragningar och begränsningar, har fungerat. Organisationen ombesörjer obduktioner av hastigt döda, döda efter olyckor, självmord, mord, oväntad spädbarnsdöd m.m. i ett antal av ca 13 000 per år. Vidare undersöker man drygt 1 000 levande personer som utsatts för brott mot liv och hälsa, t.ex. incest, våldtäkt och kvinnomisshandel. Inom rättsläkarväsendet finns också en rättsodontologisk verksamhet. Detta viktiga arbete bl.a. identifiering vid masskatastrof täcks för hela riket av en enda tjänst, som nu hotas av indragning.

Rättsläkarorganisationen kostar 88/89 knappt 27 miljoner, dvs. ca 2 000 kronor per undersökt ärende. Kostnaden för motsvarande verksamhet inom landstingen ligger på över 4 000 kronor per obduktion. Verksamheten är väl organiserad, väl fungerande och behöver inte läggas ned eller begränsas utan snarare stötts. Rättsläkarstationerna måste dock tillföras ekonomiska resurser för att verksamheten skall kunna fortsätta som hittills.

Under de senaste tio åren har diskussion pågått angående omorganisation av verksamheten. Den s.k. RRK-utredningen (Ds S 1986:3 Samordning av det rättsmedicinska, rättskemiska och kriminaltekniska undersökningsväsendet) föreslår att dessa tre verksamhetsgrenar, vilka i och för sig delvis är disparata, sammanförs till ett s.k. rättstekniskt laboratorium under rikspolisstyrelsen. En sådan organisation ter sig tveksam. I alla väst- och östeuropeiska länder samt USA är rättsmedicin endera direkt underställd juridisk myndighet och/eller oftast medicinsk myndighet. Så t.ex. är i våra grannländer rättsmedicinen i Finland, Danmark och Norge associerad till Länsstyrelser (Finland) eller de medicinska fakulteterna vid universitetet (Norge och Danmark).

Rättsmedicinen måste alltså i sin organisation garanteras en fri och oberoende ställning. Därför vore det mycket olyckligt att knyta rättsmedicinsk verksamhet till rikspolisstyrelsen. Inte heller bör verksamheten knytas till landstingen, vilket varit aktuellt.

En hel del av de dödsfall som utreds misstänks bero på felbehandlingsfall från sjukvården. Dessa kan inte utredas av landstingen själva som har enpartsställning. Än mindre kan misstänkt polismisshandel — av eller mot poliser — utredas av polismyndigheten.

I en eventuell framtida nyorganisation, som inte behöver vara speciellt skild från den i dag, måste rättsmedicinen, rättskemin, rättsodontologin och rättsserologin knytas nära de medicinska fakulteterna på samma sätt som sker i dag.

En möjlighet vore att skapa en statsmedicinsk institution med samtliga forensiska ämnen med juridisk/medicinsk anknytning, dvs. rättsmedicin, rättskemi, rättsodontologi, rättsserologi och rättspsykiatri. Denna organisation skulle kunna ligga direkt under socialdepartementet eller justitiedepartementet.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om att den rättsmedicinska, rättskemiska, rättsodontologiska och rättsserologiska verksamheten bör förbli en statlig medicinsk angelägenhet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den nuvarande organisationen bör byggas ut och ges ökade resurser för att uppfylla det som föreskrivs i gällande lagar och bestämmelser,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att möjligheten att under statligt huvudmannaskap samla de forensiska vetenskaperna, rättskemi, rättsmedicin, rättsserologi, rättsodontologi och rättspsykiatri,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ytterligare resurser till det i motionen behandlade området.

Stockholm den 24 januari 1989

Hans Göran Franck (s)

Ulla-Britt Åbark (s)

Lena Öhrsvik (s)

Stig Gustafsson (s)

Gustav Persson (s)